

Kúria végzés

Az ügy száma: Bfv.II.789/2020/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Somogyi Gábor a tanács elnöke
. Scholtz Hilda előadó bíró
. Székely Ákos bíró
Az eljárás helye:
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2020. november 23.
Az ügy tárgya: kábítószer birtoklásának büntette és más bűncselekmény
Terhelt(ek): ... I. rendű

Elsőfok: éti Törvényszék, 2017. május 5., nyilvános tárgyalás,
8.B.14/2017/21. számú ítélete
Másodfok: Ítéltábla, 2018. június 20., nyilvános ülés,
Bf.I.369/2017/23. számú ítélete
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: ... I. rendű terhelt védője útján
Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a kábítószer birtoklásának büntette és más bűncselekmény miatt ... és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben ... I. rendű terhelt által védője útján előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Kecskeméti Törvényszék 8.B.14/2017/21. számú ítéletét, illetőleg a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.I.369/2017/23. számú ítéletét ... I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] I. A Kecskeméti Törvényszék a 2017. május 5. napján meghozott és kihirdetett 8.B.14/2017/21. számú ítéletével ... I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki kábítószer birtoklásának büntetében [Btk. 178. § (1) bekezdés 1. és 4. fordulat, (2) bekezdés b) pont], kábítószer-kereskedelem büntetében [Btk. 176. § (1) bekezdés 3. fordulat] és lopás vétségében [Btk. 370.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont]. Ezért öt - halmazati büntetésül - 7 év szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, és akként rendelkezett, hogy abból a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az I. rendű terhelttel szemben 620.900 forint összegre vagyonelkobzást rendelt el.

- [2] Az ítélet ellen bejelentett kétirányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a 2018. június 20. napján meghozott Bf.I.369/2017/23. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet annyiban változtatta meg, hogy ... I. rendű terhelt egészséget veszélyeztető bűncselekményét egységesen kábítószer-kereskedelem büntették [Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulat, (3) bekezdés] minősítette; a terhelt szabadságvesztésének tartamát 10 évre súlyosította, míg egyebekben az elsőfokú ítéletet ... I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.
- [3] A jogerős ítéletben megállapított tényállás felülvizsgálattal érintett részének lényege a következő.
- [4] 1.) ... II. rendű terhelt 2013. és 2015. október közötti időben összesen 6-7 alkalommal, alkalmanként 1 gramm - összesen tehát minimum 6 gramm - kábítószernek minősülő delta-9-THC-t tartalmazó növényi anyagot vásárolt ... I. r. terhelte 2.500 forint/gramm áron, azaz összesen legalább 15.000 forintot adott át részére a kábítószer ellenértékéért. Ezen 6 gramm kábítószernek minősülő növényi anyag becsült totál-THC tartalma 0,00006 gramm, mely a csekély mennyiség felső határának 0,001%-a, a jelentős mennyiség alsó határának 0,00005%-a.
- [5] 2015. októberben ... II. rendű terhelt a ... I. rendű terhelt által használt ingatlanba ... I. rendű terhelt tudta nélkül, a kapun átugorva behatolt, bement a csukott, de be nem zárt ajtajú házba, s onnan magával vitt egy fehér műanyag vödört a benne lévő, kb. 100 gramm kábítószernek minősülő növényi anyagmaradvánnyal, melynek utcai-piaci értéke minimum 100.000 forint volt.
- [6] A ... I. rendű terhelt által használt ingatlanból így megszerzett növényi anyagmaradványt ... II. rendű terhelt folyamatosan fogyasztotta, a maradékot az általa használt Opel Astra személygépkocsi motorház-terében, a szélvédő alatti vízelvezető vályúban tárolta, itt került megtalálásra és lefoglalásra a még megmaradt 45,08 gramm nettó tömegű mennyiség, amikor ... II. rendű terhelte 2016. január 12. napján igazoltatták.
- [7] Ez a lefoglalt növényi anyag kannabiszra jellemző kannabinoid vegyületeket - köztük delta-9-THC-t - tartalmazott, ami kábítószernek minősülő vegyület, a lefoglalt mennyiség totál-THC tartalma $7,09 \pm 0,42$ gramm volt.
- [8] 2016. január 12. napján ... II. rendű terhelt lakásán tartott házkutatása alkalmával lefoglalásra került az általa ... I. rendű terhelte 1 db 4,5 literes fehér műanyag vödör a még benne lévő 0,05 gramm nettó tömegű zöld növényi törmelékkel, mely kábítószernek minősülő delta-9-THC-t tartalmazott, becsült totál THC-tartalma 0,0001-0,01 gramm, mely a csekély mennyiség felső határának 0,002-0,2%-a.
- [9] Az ... I. rendű terhelt által ismeretlen módon beszerezett, és ... II. rendű terhelt által eltulajdonított, körülbelül 100 gramm kábítószerből a terhelte figyelembe vehető legkedvezőbb adatok mellett a lefoglalt 45,13 gramm növényi törmelék totál-THC tartalma 6,67 gramm, míg a le nem foglalt ugyanilyen minőségű 54,87 gramm növényi törmelék totál TCH tartalma 8,12 gramm volt. Az össz mennyiség totál-THC tartalma 14,79 gramm volt, ami a csekély mennyiség felső határának 246,17%-a, a jelentős mennyiség alsó határának 12,32%-a.
- [10] 2.) ... I. rendű terhelt
- 2014 közepén kétszer 5 gramm, 2014. október 12-14. napja között 3 gramm, október 21. napján 10 gramm, október 29. napján 5 gramm, november 13. napján 10 gramm, november 26. napján 15 gramm, december 16. napján 15 gramm, december 31. napján 19 gramm,
 - 2015. január 16. napján 15 gramm, január 30. napján 10 gramm, február 17. napján 20 gramm, március 12. napján 15 gramm, április 4. napján 15 gramm, április 21. napján 20 gramm, május 11. napján 15 gramm, június 8. napján 15 gramm, október 22. napján 17 gramm, október 27. napján 15 gramm, december 14. napján 10 gramm, december 29. napján 18 gramm,
 - 2016. január 11. napján 25 gramm, összesen 297 gramm marihuánát értékesített **tanú 1**nek, általában 2.000 forint/gramm áron, de egy alkalommal - 2015. október 22. napján 17 grammot - 2.700 forint/gramm áron.
- [11] A **tanú 1** által ily módon megszerzett delta-9-THC-t tartalmazó marihuána kábítószernek minősül, becsült totál-THC tartalma a csekély mennyiség felső határának 0,09%-a volt. **Tanú 1** a marihuána

ellenértékeként összesen 605.900 forintot fizetett ki ... I. rendű terheltnek. A tanú 1nek értékesített, összesen 297 gramm kábítószer becsült totál-THC tartalma 0,0059 gramm volt.

- [12] Az ... I. rendű terhelt által ... II. rendű terhelt és **tanú 1** részére értékesített kábítószer totál-THC tartalma összesen a csekély mennyiség felső határának 0,1%-a volt. Az nem volt megállapítható, hogy ezen értékesített mennyiséget honnan szerezte be ... I. rendű terhelt.
- [13] 3.) ... I. rendű terhelt 2015 júniusában 2 db Cannabis Indica növény-magot vásárolt. 2015. júniustól 2015. októberig a megvásárolt magokból 2 db cannabis növényt termesztett, ekkor még szabadtéri körülmények között, majd e növények magjaiból 2015. november elején további növények termesztésébe kezdett oly módon, hogy az általa tartózkodási helyként használt ház melléképületének pincehelyiségét e növények termesztéséhez átalakította, berendezte, és a magokat ide ültette el, majd a kikelt növényeket gondozta, az ültetvényt felügyelte.
- [14] Az általa használt házban szárítóköteleket helyezett el, amelyek alkalmasak cannabis növények szárítására.
- [15] ... I. rendű terhelt e tevékenységének az vetett véget, hogy 2016. január 13. napján fogatosított házkutatás alkalmával a melléképület pincéjéből az egyik tenyészhelyiségből 50 tő, a másik tenyészhelyiségből 192 tő, összesen 242 tő 65-70 napos Cannabis Indica növény és egy tenyészedenyből 394,96 gramm száraz nettó tömegű zöld növényi levelek kerültek lefoglalásra, valamint a termesztéshez szükséges tárgyak, többek között izzók, pára- és hőmérő, mobilklíma, talaj ph-mérő műszer, tápoldatok, lámpatest trafóval, légszűrő a hozzátartozó ventilátorral és gégecsővel, hőszugárzó. A lefoglalt 242 tő Cannabis Indica növény és a száraz zöld növényi levelek egyaránt delta-9-THC-t tartalmaztak, mely kábítószernek minősülő vegyület. A 242 tő Cannabis Indica növény virágzás végi stádiumban volt, aratására 6-8 nap múlva kerülhetett volna sor. A teljesen felszerelt tenyészhelyiségek légelszívó rendszerrel, kiváló megvilágítással voltak ellátva.
- [16] E 242 tő leszüretelését követően ... I.r. vádlott ismeretlen személyek részére értékesíteni kívánta a kábítószer, azonban nem állapítható meg, hogy e termesztés alatt álló jelentős mennyiség értékesítésének megszervezését már ténylegesen megkezdte volna.
- [17] Ezen ház ... I. rendű terhelt által használt előteréből a hűtő tetejéről önzáró műanyag tasakban 0,001 gramm tömegű zöld növényi ágvégződés is lefoglalásra került, mely szintén kábítószernek minősülő delta-9-THC-t tartalmazott. A növényi anyagban jelenlévő totál-THC mennyiség legfeljebb 0,002 grammra becsülhető, ami nem éri el a csekély mennyiség felső határát, annak legfeljebb 0,03%-a.
- [18] A 242 tő Cannabis indica növény mennyisége az egyedszámot tekintve meghaladta a jelentős mennyiség alsó határát (100 tő), de nem érte el a különösen jelentős mennyiség alsó határát (1000 tő), a mért és becsült totál-THC tartalma pedig 181 gramm volt.
- [19] Az egyik tenyészedenyben tartott 394,96 gramm nettó tömegű száraz növényi anyag totál-THC tartalma 1,79 gramm volt, mely a csekély mennyiség felső határát (6 gramm) nem érte el, annak 0,298%-a. A 394,96 gramm növényi anyag totál-THC tartalma $1,79 \pm 0,11$ gramm, a legkedvezőbb értéket figyelembe véve 1,68 gramm, ami a csekély mennyiség felső határának 0,28%-a.
- [20] A 2016. január 13. napján az ... I. rendű terhelt által használt házban is házkutatást fogatosítottak, melynek során bontatlan csomagolásban 40 db 17×28 cm-es mélyhűtős tasak, 80 db 18×25 cm-es mélyhűtős tasak, 200 db 20×30 cm-es uzsonnás tasak, bontott csomagolásban 99 db 8×12 cm-es önzárós tasak, 28 db 6×10 cm-es önzárós tasak, 37 db 8×12 cm-es önzáró tasak, egy digitális mérleg, 5 db mechanikus időkapcsoló, egy inkubátor, két feltekert állapotú fényvédő fóliatekeres, ventilátor, szennyezett mokaáskanal és 2 db 2 dl-es átlátszó pohárban bruttó 17,2 gramm és 13,6 gramm súlyú zöld növényi törmelék, a konvektor tetején 8,9 gramm bruttó súlyú cannabis női virágzat került lefoglalásra. Az ... I. rendű terhelt által itt tartott zöld növényi törmelékből és a mérleg felületén lévő anyagból kábítószernek minősülő kannabisz, míg a kiskanál felületén lévő anyagból szintén kábítószernek minősülő amfetamint mutattak ki. A lefoglalt nettó 27,72 gramm tömegű zöld növényi törmelék becsült totál-THC tartalma 0,06-5,5 gramm, ami nem éri el a csekély mennyiség felső határát, annak 1-92%-a.

- [21] Az ... I. rendű terheltől 2016. január 14. napján vett vizeletmintából kábítószernek minősülő delta-9-THC-t mutattak ki, mely marihuána fogyasztását igazolta.
- [22] A tényállás 1.), 2.), 3.) pontjában írt kábítószer mennyisége, a 242 töre figyelemmel az egyedszámot tekintve, meghaladta a jelentős mennyiség alsó határát, annak mintegy 2,5-szerese, de nem éri el a különös jelentős mennyiség alsó határát.
- [23] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen ... I. rendű terhelt védője útján nyújtott be felülvizsgálati indítványt, törvény szerinti okának (Be. 649. §) megjelölése nélkül. Ebben kifogásolta, hogy a Szegedi Ítéltábla a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével tévesen minősítette cselekményeit, ezáltal törvénysértően súlyos büntetést szabott ki vele szemben; ezért indítványozta, hogy a Kúria a cselekményeit a Btk. 176. § (1) bekezdésébe ütköző kábítószer-kereskedelem büntettének, valamint a Btk. 178. § (1) bekezdésébe ütköző kábítószer birtoklása büntettének minősítse és a büntetést enyhítse.
- [24] Indokai szerint a Szegedi Ítéltábla ítéletének indokolása ellentmondásos, mivel rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le az eljárást, ugyanakkor az ilyen módon helytállóan megállapított tények ellenére súlyosította a vele szemben kiszabott büntetést. A terhére rótt cselekmény minősítése téves, mert az ítéltábla a termesztett marihuána egyed számait tekintette relevánsnak, és a megállapított tényállásból helytelen jogi következtetés útján jutott arra a megállapításra, hogy a termesztett marihuána is a kereskedés körébe vonható. Ezekre nézve ugyanis kereskedői magatartást nem folytatott, így megítélése szerint a növényi egyedek tőszámát csakis a kábítószer-birtoklás kapcsán lehetett volna figyelembe venni. A termesztés ugyanis nem vonható a kereskedés fogalomkörébe, így a tényállás 3. pontjában írtak nem merítik ki a kábítószer-kereskedelem törvényi tényállását.
- [25] A terhelt álláspontja szerint nem lehet a kereskedői magatartások esetén az érintett kábítószer mennyiségeket összeadni, ezáltal nem lehet jelentős mennyiségre megvalósított kábítószer kereskedelmet megállapítani a terhére.
- [26] A büntetés kiszabása körében kérte az időmúlás nagyobb nyomatékkaal való figyelembevételét.
- [27] A terhelt a 2020. július 9. napján érkezett - védő ellenjegyzésével ellátott, de hangsúlyozottan önálló - beadványában az indítványban foglaltakat megerősítette és kiegészítette. Ebben újfent kifejtette, hogy a 3.) tényállási pontban foglalt növényegyedek termesztése csak a kábítószer-birtoklás körében értékelhető, nem valósít meg kereskedői típusú magatartást. A kereskedői típusú magatartásba beolvadó birtoklási elkövetési magatartások leírása hiányos, a bíróságok e körben indokolási kötelezettségüknek sem tettek eleget.
- [28] A terhelt ismét kifejtette, hogy anyagi jogszabályt sértett a másodfokú bíróság azzal, miszerint egyfelől megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával járt el, másfelől a büntetést ennek ellenére súlyosította. A jogerős ítéletben kiszabott büntetés a büntetési célokon túlmenő hátrányt jelent, eltúlzott és már alapjogi sérelmet is eredményez.
- [29] Kitért arra, hogy a terhére rótt cselekmények alaki halmazatot képeznek, ezért azokat a folytatólágosság körében kell minősíteni, így viszont az egyes kereskedői jellegű magatartásokat nem lehet összesíteni, hanem külön-külön kell megítélni, ezért a terhére rótt kereskedői magatartások nem jelentős mennyiségre megvalósítottak.
- [30] Kifogásolta a terhelt a feljelentés hiányát is, ami álláspontja szerint az egész eljárás lefolytatásának törvényes akadálya volt. Ugyancsak vitatta az egyes tényállási pontban érintett kábítószeresek tisztahatóanyag tartalmának megállapítását. A 3.) tényállási pont tekintetében a törvényes vád hiányát is állította, mivel az nem tett eleget a cselekmény pontos körülírására vonatkozó követelménynek.
- [31] A Legfőbb Ügyészség a BF.842/2020/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak és a támadott határozatok hatályaában fenntartására tett indítványt.
- [32] Indokai szerint nincs ellentmondás abban, hogy a másodfokú bíróság megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le a bizonyítást, a minősítés és a

büntetést mégis megváltoztatta. A másodfokú ítélet indokolása más ellentmondást sem tartalmaz; az indítványnak az indokolással és a feljelentés hiányával kapcsolatos kifogásai pedig a törvényben kizártak.

- [33] A cselekmények minősítését illetően azt emelte ki, hogy a tényállás rögzítette, miszerint ... I. rendű terhelt egyik vevőjének hat, másik vevőjének húsz alkalommal adott el marihuánát pénzért, haszonszerzésre törekedve. Ugyanakkor 240 tő marihuánát termesztett, ami az arról szüretelhető mennyiség alapján nem szolgálhat saját fogyasztásra, mert a minőség gyors romlása miatt hosszú ideig ezt a mennyiséget nem lehet megfelelően tárolni. A terheltnél talált eszközök szintén alátámasztják azt, hogy a vadkendert kereskedelmi céllal termesztette. Ezért a másodfokú bíróság helytállóan vonta a megtermelt marihuánát a kereskedelem körébe és a mennyiség meghatározásakor is helyesen indult ki a növényi egyedek számából. A kereskedelem körébe tartozó rész-cselekmények pedig természetes egységet képeznek úgy, hogy az érintett kábítószer össz mennyiségét kell figyelembe venni. Így a minősítés helytálló, a kiszabott büntetés pedig törvényes.
- [34] ... I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében úgy nyilatkozott, hogy a Legfőbb Ügyészség indítványában foglaltakat az 1/2007. BJE jogegységi határozatára tekintettel nem áll módjában cáfolnia, ugyanakkor kérte, hogy a Kúria a terhelt indítványában foglaltaknak adjon helyt.
- [35] **III.** Az I. rendű terhelt által védője útján előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [36] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi jogi és eljárásjogi okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető, az ott meghatározottakon kívül más okból felülvizsgálatnak nincs helye.
- [37] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján kétségtől felülvizsgálati ok, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést. E felülvizsgálati oknak megfelel az indítvány azon okfejtése, miszerint a bíróság jogerős ítéletében tévesen minősítette a terhelt egészséget veszélyeztető bűncselekményét egységesen (jelentős mennyiségre elkövetett) kábítószer-kereskedelem büntettének, és a kiszabott büntetés ennek következtében eltűzött.
- [38] Az indítvány okfejtésének alapja, miszerint a terhelt a tényállás 3.) pontjában írt cselekvőségével, az azzal érintett kábítószer tekintetében nem fejtett ki kereskedői jellegű magatartást, ezért azt a tényállás 1.) és 2.) pontjában írt kábítószer-kereskedelemtől elkülönülten, azzal halmazatban, kábítószer-birtoklása büntettként kell minősíteni, kábítószer-kereskedelem csak az 1.) és 2.) tényállási pontokban írt - nem jelentős mennyiségű kábítószerre megvalósított - kereskedői jellegű magatartásai kapcsán róható fel a terhére.
- [39] Ehhez képest jelen ügyben azt kellett eldönteni, hogy a terhelt a jogerős ítéletben megállapított magatartásával - a kábítószer termesztésével - valósított-e meg olyan tényállási elemet, amit a kábítószer-kereskedelem büntettének törvényi tényállása tartalmaz.
- [40] A Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 1/2007. BJE jogegységi határozatában rámutatott, a forgalomba hozatallal - miként a kereskedelemmel is - szükségszerűen együtt járó átadás ezt megelőzően több résztvevő tevékenységből tevődhet össze. A kereskedelemmel elkövetett kábítószerrel visszaélések haszonszerzésre irányulnak, és magukban foglalnak minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a viszonteladókhoz vagy a fogyasztókhoz. Ezek közé tartozik a kábítószernek kereskedelem céljából történő megszerzése, készletezése is, amely magatartás befejezett, önálló cselekmény.
- [41] A kereskedelem megkezdéseként értékelendő az azzal összefüggő résztvevő tevékenységek megvalósítása. Ha a rendelkezésre álló adatok, így pl. a lefoglalt kábítószer mennyisége alapján nem vonható le következtetés az elkövető forgalomba hozatali, kereskedési szándékára, akkor nem a forgalomba hozatallal vagy kereskedelemmel elkövetett, hanem valamely fogyasztói típusú elkövetési magatartással megvalósuló kábítószerrel visszaélés befejezett bűncselekménye állapítható meg a konkrét lefoglalt

mennyiségek szerinti minősítéssel.

- [42] Ha azonban adat van az elkövető forgalomba hozatali szándékára, akkor ez az eset egyéb körülményei mellett következtetési alapot adhat a forgalomba hozatallal elkövetett bűncselekmény megállapítására (1/2007. BJE jogegységi határozat III/3/a. pont). Értелеmszerűen irányadó ez a kereskedelemre is. Jelen esetben az I. rendű terhelt kereskedési szándékát az általa termelt kábítószerrel a bíróság jogerős ítéletében megállapította (elsőfokú ítélet 6. oldal hetedik bekezdés).
- [43] A bírói gyakorlat pedig következetes abban, hogy a (kereskedési típusú elkövetői magatartásra irányuló) célzatos, de önmagában még csak a kábítószer birtoklásának valamely elkövetési magatartását kimerítő cselekvés már a kábítószer-kereskedelem része, nem csupán arra irányuló előkészület; annak kifejtésével az elkövető a kábítószer-kereskedelem tényállásába lép. A kábítószerrel kereskedelem kísérletének megállapítására önmagában alkalmas magatartás az elkövetőnek olyan szervező tevékenysége, aminek következtében a továbbiakban mások számára valóságos és közvetlen elérhetőségbe került a kábítószer (BH 2019.38.). A kábítószernek kereskedelem céljára történő megszerzése önmagában akkor is kereskedelem körébe tartozik, ha többletmagatartás nem kapcsolódik hozzá (BH 2017. 144.).
- [44] Amennyiben tehát a kábítószer kereskedési céllal való megszerzése, úgy az ugyanilyen céllal való termesztése is kábítószer-kereskedelem.
- [45] Közömbös, hogy a terhelt által termesztett növényegyedek még nem voltak „fogyasztható” állapotban; a terhelt magatartása éppen az értékesíthető kábítószer létrehozására irányult, azt már megkezdte, folyamatban volt. A már - akár részben - kifejtett, az elkövetési magatartás körébe tartozó résztevékenységgel a terhelt a tényállásba lépett. Mivel pedig az 1.) és 2.) tényállási pontban befejezett adásvételeket is lebonyolított, a terhére rótt cselekmény a törvényi egység keretein belül egységesen befejezettnek minősül (BH 1993.72.).
- [46] Elvi éllel rögzíthető tehát, hogy a kábítószernek a Btk. 178. § (1) bekezdésében írt céllal való, a Btk. 176. § (1) bekezdése szerinti birtoklása kábítószer-kereskedelem; ekként az a kábítószer forgalomba hozatali céllal való (megkezdett) termesztése is (BH 2020.165.). A cselekmény önmagában a birtoklási típusú magatartás megkezdésével legalábbis kísérleti szakba kerül, ami a cselekményegység keretein belül a legsúlyosabb elkövetési stádiumhoz igazodóan minősül.
- [47] A kereskedelem körébe tartozó részcsselekmények természetes egységet alkotnak. Ha a lehetséges elkövetési magatartások közül egy vagy több ismétlődően vagy folyamatosan valósul meg, ha ugyanannak az elkövetőnek a terhére több különböző - az alapeset körébe tartozó - cselekmény állapítható meg, úgy ezek a cselekmények azonosságukra vagy különbözőségükre tekintet nélkül a természetes egység fogalmába tartoznak. A természetes egység szükségszerű, logikus következménye, hogy a részcsselekményekhez kapcsolódó kábítószer-mennyiségeket - a tiszta hatóanyag-tartalom alapulvételével - összegezni kell, s a bűncselekmény minősítése szempontjából az összmenyiség az irányadó (5/1998. BJE jogegységi határozat 2. pontja).
- [48] Mindebből egyértelműen következik, hogy az I. rendű terhelt 1.), 2.) és 3.) alatti cselekményét törvényesen minősítette a Btk. 176. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő kábítószer-kereskedelem büntetéként. Következésképp az indítvány azon része, amelyik a büntetés téves minősítésre visszavezethető törvénysértő voltát állította, nem alapos.
- [49] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján, a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja alapján feltétlen eljárási szabálysértés, és egyúttal felülvizsgálati ok, ha az ítélet indokolása és rendelkező része egymással teljesen ellentétes. A terhelt lényegében erre hivatkozott, amikor azt állította, hogy a másodfokú indokolás azon megállapítása, miszerint az elsőfokú bíróság a bizonyítást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, kizárja a minősítés és a büntetés megváltoztatását.
- [50] Valójában azonban a perrendi szabályok megtartása, illetve az ítéleti minősítés és büntetés anyagi jogi helyessége semmiféle összefüggésben nem áll egymással. Teljes körű fellebbezés esetén a másodfokú bíróság felülbírálati jogköre a Be. 590. § (2) bekezdése értelmében egyaránt kiterjed egyebek mellett az eljárási szabályok megtartására, a bűncselekmény minősítésére és a büntetés

kiszabására is. Amennyiben az eljárási szabályok megsértése miatt nem kerül sor az ítélet hatályon kívül helyezésére, a másodfokú bíróság kötelezettsége a tényállás, a minősítés és a büntetés kiszabásának felülbírálatára. A másodfokú bíróságnak a perrendi szabályok megtartására vonatkozó megállapítása kizárólag azt jelenti, hogy az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatának nincs akadálya, az erre vonatkozó felülbírálati és döntési jogkörét azonban semmiben nem korlátozza. Ekként a másodfokú bíróság ítéletének rendelkező része és indokolása között semmiféle ellentmondás nincs.

- [51] A Be. 649. § (2) bekezdés b) pontjának második fordulata alapján ugyancsak felülvizsgálati ok, ha a bíróság az ügydöntő határozatát feljelentés hiányában hozta meg.
- [52] Az eljárás megindulásakor hatályos, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XICX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) 6. § (1) bekezdése szerint a bíróságnak, az ügyésznek és a nyomozó hatóságnak kötelessége, hogy az e törvényben megállapított feltételek esetén a büntetőeljárást megindítsa, illetőleg az eljárást lefolytassa. A Be. 170. § (1) bekezdése szerint a nyomozás az ügyésznek vagy a nyomozó hatóságnak hivatali hatáskörében, valamint a nyomozó hatóság tagjának hivatali minőségében tudomására jutott adatok alapján vagy feljelentésre indul meg. A korábbi Be. 171. § (1) bekezdés első mondata szerint bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést. A korábbi Be. 173. § (1) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy magánindítványra üldözendő bűncselekmény miatt csak a jogosult feljelentése alapján indítható büntetőeljárás.
- [53] A fenti rendelkezések alapján hivatalból - azaz nem magánindítványra - üldözendő bűncselekmény miatt az eljárás megindításához és lefolytatásához a törvény feljelentést egyáltalán nem kíván meg, az kötelező a hivatali hatáskörben, illetve minőségben tudomásukra jutott adatok alapján is. Nincs büntetőjogi relevanciája annak, hogy a hatóság milyen forrásból szerzett információk alapján döntött a büntetőeljárás megindításáról, lefolytatásáról.
- [54] A Kúria egyúttal rámutat arra, hogy a Be. 649. § (2) bekezdés b) pontjában megjelölt feljelentés hiánya [amely egyébként a büntetőeljárás egésze folyamán a törvényben meghatározott eljárás megszüntetési ok - Be. 398. § (1) bekezdés g) pont, Be. 492. § (2) bekezdés a) pont, Be. 567. § (2) bekezdés a) pont, Be. 607. § (1) bekezdés] kizárólag akkor képezi a büntetőeljárás akadályát, ha a feljelentés megléte a büntethetőség anyagi jogi (azaz a Btk.-ban szabályozott) feltétele.
- [55] A Büntető Törvénykönyvnek a büntetőjogi felelősségre vonás egyéb akadályait meghatározó VI. Fejezete tartalmazza a feljelentés hiányára vonatkozó szabályokat. A Btk. 30. § b) pontja szerint a büntetőjogi felelősségre vonást akadályozza a feljelentés hiánya. A Btk. 32. §-a pedig akként rendelkezik, hogy az e törvényben meghatározott esetekben a bűncselekmény elkövetője csak az arra jogosult által tett feljelentésre büntethető. Ilyet határoz meg a törvény a hamis vád [Btk. 270. § (1) bekezdés első mondata], valamint a hamis tanúzás [Btk. 274. § (1) bekezdés első mondata] tekintetében, de ilyet írt elő 2019. január 1. napját megelőzően a Btk. 266. § (2) bekezdése is a minősített adattal visszaélés tekintetében. A feljelentés hiánya ezekben az esetekben a büntetőeljárás lefolytatásának gátját képező anyagi jogi akadály. A Be. 649. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott felülvizsgálati ok pedig az eljárásnak az e büntethetőségi akadály esetén kötelező megszüntetése elmulasztásának a kiküszöbölésére szolgál (Kúria Bfv.II.1.522/2019/41.).
- [56] Az I. rendű terhelt tehát a felülvizsgálati indítványában nem a büntetőeljárás lefolytatásához a Btk.-ban előírt feljelentés hiányára hivatkozott. A terhére megállapított kábítószer-kereskedelem büntette és lopás vétsége tekintetében a törvény nem is határoz meg olyan kizárólagos feljelentési jogot, aminek hiánya a büntetőeljárás akadályát képezi. Mindezekre tekintettel a terhelt alaptalanul hivatkozott arra, hogy a jogerős ügydöntő határozatot hozó bíróság a határozatát a feljelentés hiányában hozta meg, tehát az ügyben a Be. 649. § (2) bekezdés b) pont első fordulata szerinti eljárási szabálysértés nem valósult meg.
- [57] Az indítvány egyéb részei alapján a felülvizsgálat törvényben kizárt.
- [58] Az indítvány a jogerős ítéletben kiszabott büntetés mértékét önmagában is kifogásolta. Téves minősítés hiányában azonban a bíróság jogerős ítéletében kiszabott büntetés neme és/vagy mértéke csak akkor lehet felülvizsgálat tárgya, ha az a Btk.-nak valamely, a büntetés kiszabására vonatkozó,

nem a bíró mérlegelésére bízott, kötelező szabályát sérti. Ezt az indítvány sem állította, és mivel a terhelttel szemben jogerősen kiszabott 10 évi szabadságvesztés az öt évtől - a Btk. 81. § (3) bekezdésére tekintettel - huszonkét évet el nem érő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztésig terjedő büntetési tétel keretei közé esik, ezért a büntetés törvénysértő volta a Btk. más szabályának megsértése okán sem merülhet fel. Mindezek hiányában viszont nem képezheti felülvizsgálat tárgyát, hogy a bíróság a büntetés kiszabása során a Btk. 79. és 80. §-ának előírásait, a súlyosító és enyhítő körülményeket, valamint az 56/2007. BK véleményt miként veszi figyelembe (BH 2016.264.II.; BH 2012.239.; EBH 2011.2387.II., BH 2005.337.III.).

- [59] Az indokolási kötelezettség megsértése a hatályos Be. alapján - mivel a Be. 649. § (2) bekezdésében, illetve az abban utalt Be. 608. § (1) bekezdésében írt felsorolásokban nem szerepel - ugyancsak nem felülvizsgálati ok. Ezért arra tekintettel felülvizsgálatra nem kerülhet sor (BH 2019.261.III., BH 2019.196., BH 2019.6.).
- [60] Ugyancsak nem felülvizsgálati ok a törvényes vád - és ekként a vád törvényes elemeinek (így a cselekmény pontos körülírtságának) - hiánya sem. A Be. 649. § (2) bekezdése alapján e körben csak az jelentene felülvizsgálati okot, ha a bíróság nem az arra jogosult által emelt vád alapján járt volna el, amit az indítvány sem állított.
- [61] A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés], a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye; a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés]. Következésképp törvényben kizárt a felülvizsgálat az indítvány azon része alapján is, amelyben a terhelt a jogerős ítéletnek a cselekményeivel érintett kábítószer mennyiségére vonatkozó ténymegállapításait kifogásolta.

Az indítvány elvi tartalma

- [62] A bíróság jogerős ítéletében tévesen minősítette a terhelt cselekményét kábítószer-kereskedelem és kábítószer-birtoklás büntettének alapesete helyett egységesen jelentős mennyiségre elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének, és ezzel összefüggésben törvénysértően súlyos büntetést szabott ki. A terhelt azon magatartása, hogy az azzal való későbbi kereskedelem céljával kábítószerrel termeszett, nem valósít meg kereskedői típusú elkövetési magatartást, ezért nem vonható egységbe a terhelt csekély mennyiségre elkövetett kereskedői magatartásaival. A másodfokú ítélet rendelkező része és indokolása ellentétes egymással, mert a másodfokú bíróság a minősítést megváltoztatta és a büntetést súlyosította, miközben indokolásában rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok maradéktalan betartásával folytatta le. A bíróság határozatát feljelentés hiányában hozta meg.

A döntés elvi tartalma

- [63] I. A kábítószernek a Btk. 178. § (1) bekezdésében írt célzattal való, a Btk. 176. § (1) bekezdése szerinti birtoklása kábítószer-kereskedelem, ami a birtoklási típusú magatartás - jelen esetben a termesztés - megkezdésével kísérleti szakba kerül, és minősítése a terhelt más kereskedői típusú elkövetési magatartásaival együtt egységesen a leghátrányosabb következményekkel járó rész-cselekményhez igazodik.
- [64] II. A másodfokú bíróságnak a perrendi szabályok megtartására vonatkozó megállapítása kizárólag azt jelenti, hogy az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatának nincs akadálya, felülbírálati és döntési jogkörét azonban nem korlátozza. Ezért nem jelent ellentmondást, ha a másodfokú bíróság határozata indokolásának fenti megállapítása mellett a terhelt cselekményének az elsőfokú bíróság általi minősítését és a kiszabott büntetést megváltoztatja.
- [65] III. Közvéadas bűncselekmény miatt feljelentést bárki tehet, sőt az eljárás megindítása hivatalból is a hatóságok kötelezettsége. Ebből következik, hogy a feljelentés hiánya kizárólag akkor felülvizsgálati ok, ha a bíróság a Btk. 32. §-át megsértve hozott határozatot.

Záró rész

- [66] A kifejtettek alapján a Kúria - a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva - a megtámadott határozatokat ... I. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.
- [67] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.
- [68] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul; az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

2020. november 23.

Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Scholtz Hilda s.k. előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő